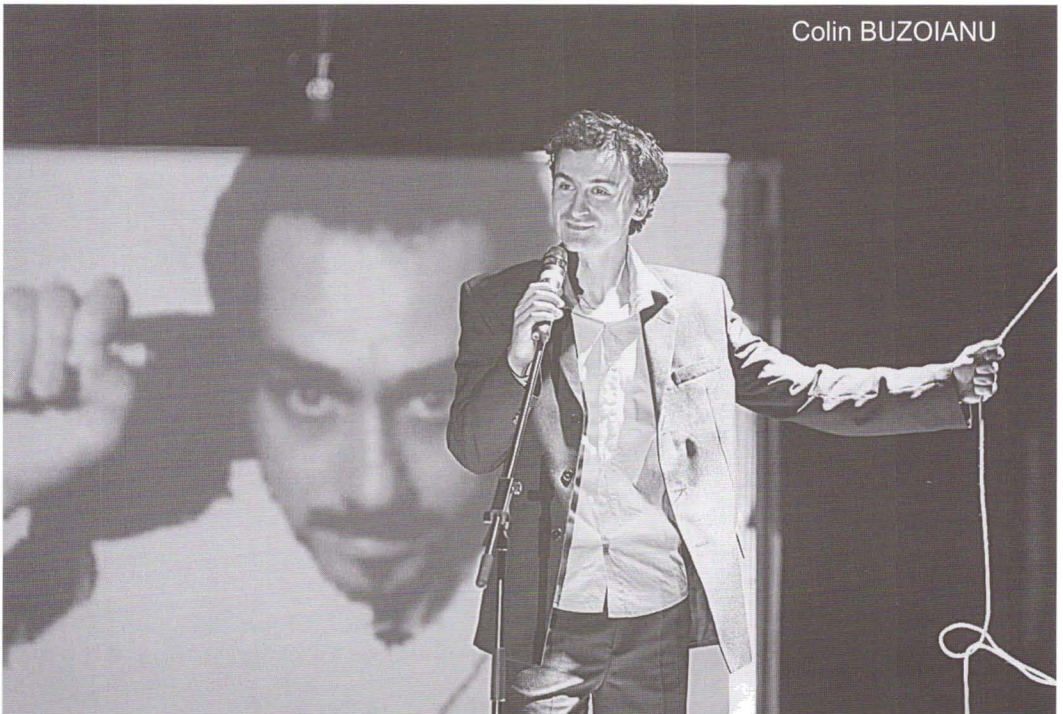

Ion JURCA ROVINA

Cum să... facem un spectacol

Trebuie să încep de la... sfârșit. Adică, de la caseta tehnică făcută și ea să socheze. Mai întâi titlul: **Cum traversează Barbie criza mondială**, apoi urmează precizarea: *spectacol-atelier conceput de Alexandra Badea*. Urmează numele regizoarei, alte nume de actori, autoarea textului... Sigur, mă dumiresc, e vorba de ordinea alfabetică a echipei-creatoare a spectacolului. Totuși, Alexandra Badea nu beneficiază doar de întâietate alfabetică, după cum scrie: „Spectacolul a început cu un *workshop*, în timpul FDR 2008. (Festivalul Dramaturgiei Românești, de la Timișoara, n.n.). Atunci, pornind de la relații, situații, am lucrat cu actorii pe improvizării care i-au trasat Mihaelei Michailov direcțiile pentru a scrie textul pe care îl montăm acum”. Adică, nu e vorba de *supremația* regizorului (cum eram tentat să cred), ci de o colaborare într-un atelier... *Cum să... facem un spectacol*. Și anume, un spectacol programatic, izvorât din acest mondializat *cum să...* Sintagma revine *leitmotiv*, progresiv, obsesiv, paroxistic în rostirea textului. Un text pe care Mihaela Michailov și-l numește „scenariu performativ”.

Nu este, într-adevăr, o piesă, ci un text cu reverberații literare și cu privirea spre interpretarea sedusă de improvizare a actorilor, la latitudinea regizorală modelatorie. Ce aduce la strigare textul scris în registru postmodern? Fericirea, în familie, dar și încadrată într-un decalog al pisicii, suferința fizică, spitalul, banii,

stresul cotidian, reclama agasantă, vedetismul, manipularea, mondializarea crizei prin *cum să...* se săvârșească obiectele, existențele, în societatea de consum, dar și apelul la voință, performanță, încredere, comunicare. Și cum se nuanțează? Prin expresie parodică ori pamfletară, prin sarcasm, grotesc sau absurd, prin discurs eseistic. Textul are și o liricitate și poate fi citit ca un poem terifiant.

Un strigăt rostit într-un spectacol în care interpreții înșiși, în discreta pregătire a coregrafului Manuel Pelmuș, remodelează spațiile, prin „restructurări” și „destructurări” (cuvintele regizoarei), concepute astfel și plasticizate prin module transparente, efectul scenografic, gândit de Velica Panduru, fiind unul integrator în discurs. Costumația, prin alternanța între alb și îmbrăcămintea obișnuită, creează imaginea unui spital generalizat care tinde să acapareze normalitatea. Paralelismul între imaginea reală și negativul proiecției, între rostirile directe și cele prin microfon sau înregistrări, sporește deruta și amplifică *strigarea* manifestă a echipei de interpreți. Ei sunt personajele-actori care își „improvizează” modele sugerate de enunțul textului.

Sabina Bijan și Cătălin Ursu configurează un cuplu supus unei parodice ziceri despre fericire, sfârșind mai apoi cu divorțul și enunțarea împărțirii de bunuri, între care și păpușa Barbie, „destructurată” în bucăți. Barbie este metafora, totuși, care, plasează derizoriul generalizat într-un joc păpușăresc, „înviorat” sugestiv, de pildă, de Alina Reus. În acest joc intră și fetița Sabina Reus, care își ține intervențiile la înălțimea echipei. În general, trupa de șase actori pulsează și plusează omogen (obligați și de manevrarea decorului) în preluarea din mers a scenariului, ca într-un recital. Fiecare însă se și individualizează, precum și Victor Manovici în imaginarea unui bolnav care reproduce boala ca efect al suprasolicitării zilnice. Colin Buzoianu devine bugeto-dependentul sau conduce show-ul de la microfon. Textul și spectacolul îi acaparează însă deopotrivă, „structurându-i” și „destructurându-i” în acest „manifest” (alt cuvânt al regizoarei) scenic împotriva manipulării societății de consum și a depersonalizării agresive.

Sala 2 a Teatrului Național din Timișoara, cu o bună acustică, e propice reverberațiilor, care, tehnic, sunt folosite, îndeosebi în repetițiile paroxistice, Dan Simion fiind *sound designer-ul*. Există și dezacordări de intensitate între vocea reală și cea înregistrată cu imagine pe ecran. Am înțeles că ne aflăm într-un manifest, totuși chiar această „strigare”, prea agresivă (auditiv), se poate încă nuanța, în favoarea decodării textului. Inevitabilele lungimi apar, spectacolul își depășește „marginea” (spre final, în vreo două rânduri câțiva tineri își pierduseră răbdarea, chiar dacă durata anunțată – de o oră patruzeci și trei de minute – n-a fost depășită).

Cred că pe lângă intenția programatică, bine „difuzată” în caietul-program redactat de Codruța Popov, miza acestui spectacol-atelier ar fi abordarea actualității în teatru. Nu doar prin detașare de telenovelele de la TV-uri, ci prin regăsirea profunzimii în expresie teatrală. Acesta ar fi un apel. Dramaticul sau comicul, absurdul nu sunt eludate, ci recuperate în viziuni de creație (text, spectacol), date de un existențial contemporan care poate fi astfel citit, descoperit în apriga realitate de azi.

Teatrul Național Timișoara – Cum traversează Barbie criza mondială, *spectacol-atelier conceput de Alexandra Badea*. Textul: Mihaela Michailov. Regia: Alexandra Badea. Scenografia: Velica Panduru. Coregrafia: Manuel Pelmuș. Light design: Lucian Moga. Cu: Sabina Bijan, Colin Buzoianu, Victor Manovici, Alina Reus, Sabina Reus, Cătălin Ursu. Sound design: Dan Simion. Premiera absolută: 1 martie 2009.